

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobkyně: **A. G.**
která podala žalobu jménem svým a svého nezletilého syna A. G.
zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem v Praze 9, Kovářská 4

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3
poštovní schránka 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2017, čj. OAM-76/ZA-ZA06-ZA04-R2-2013-I,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhala žalobou přezkoumání správnosti a zákonnosti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2017, kterým jí a jejímu nezletilému synovi nebyla udělena mezinárodní ochrana podle §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění. V napadeném rozhodnutí je uvedeno, že rozhodnutím krajského soudu již byla

dne 7. 8. 2014 pod sp. zn. 32 Az 24/2013 jednou žaloba žalobkyně zamítnuta, toto rozhodnutí soudu však bylo zrušeno (spolu s rozhodnutím žalovaného) Nejvyšším správním soudem dne 9. 12. 2015, kdy soud pod sp. zn. 6 Azs 230/2014 vrátil správnímu orgánu věc k dalšímu řízení, v němž by měl znovu posoudit svůj závěr o možném poskytnutí ochrany žadatelce státními orgány Ruské federace.

II. Žalobní argumentace

2. V žalobě je namítáno porušení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a to v ustanovení § 2, § 3 a §§ 50, 52 a 68. Žalobkyně namítá, že splňuje podmínky ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu.
3. V doplnění žaloby pak k namítaným ustanovením uvádí, že patří k pronásledované sociální skupině a ochrana v zemi původu není efektivní. Žalobkyně je totiž členem rodiny, která byla nucena uprchnout před nepřátelskou rodinou z důvodu přetrvávající krevní msty mezi znepřátelenými rodinami. Manžel žalobkyně zastřelil otce chlapce, který zneuctil dceru žalobkyně, matka chlapce byla zraněna. Následně soused zabitého zabil manžela žalobkyně, která byla poté vyhnána z vesnice duchovním. Po dobu pobytu v Petrohradu se žalobkyně doslechla, že znepřátelená rodina ví o jejich nové lokalitě a z tohoto důvodu využila pomoc organizace Memorial a odcestovala i s dětmi do ČR.
4. Žaloba má za to, že žalovaný zlehčuje existenci institutu krevní msty v kavkazské společnosti, odkazuje na zmírňovací komise, které tuto údajně vykořenily. To je však v rozporu s medializovanými informacemi, které v tom čase evidovaly vraždy s motivem krevní msty, objevují se i z r. 2017 (žaloba odkazuje na různorodé webové stránky). To potvrzuje i aktuální zpráva EASO k Ruské federaci z r. 2017, která zvláště zmiňuje hrozbu vražd ze cti vůči ženám v Čečensku, pravidelné setkávání se s vraždami ze cti a minimální zainteresovanost soudu v řešení tohoto jevu. K ukončení krevní msty v čečenské společnosti vyzýval i Adam Shakhidov, poradce prezidenta, při shromáždění v Grozném v r. 2016. Je tak zřejmé, že krevní msta jako tradiční institut se nadále v kavkazské společnosti objevuje a jako tradice nebyla vykořeněná.
5. K pravidlům krevní msty žaloba uvádí, že se jedná o rigidně daný rituál s pevně stanovenými pravidly, což ovšem nelze tvrdit u žalobkyně, kdy se na odplatě podílel i soused nepřátelské rodiny. Nakonec došlo i k vyhnání žalobkyně a jejích dětí z vesnice duchovním, což pro smír v rámci krevní msty není typické. Žalobkyně nebyla obeznámena o výsledku dohadování duchovními vesnice, což též s pravidly nesouhlasí. Rodina zemřelého manžela žalobkyně zbytek rodiny zavrhl, což je též netradiční. Z tohoto důvodu nemůže žalovaný aplikovat pevně stanovená kritéria, neboť i když v daném případě jde o mstu mezi dvěma rodinami, okolnosti vyznačují značné odchylky od pravidel krevní msty. To připustil i žalovaný, když uvedl, že z výpovědi žalobkyně nelze nalézt naplnění formálních kroků vyhlášení krevní msty. Rovněž organizace Memorial uvádí, že tento institut již nemá pevně stanovená pravidla, k určitým odchylkám v tradici krevní msty se v minulosti vyjádřil i prezident Kadyrov. Nelze na ni pohlížet jako na pravidlo oko za oko, jak popsal žalovaný v napadeném rozhodnutí, prezident totiž rovněž uvedl, že v případě, kdy kavkazský militant zabije policistu, jsou krevní mstě vystaveni všichni příbuzní militanta.
6. Žaloba dále uvádí, že k plánované vraždě nedošlo, manžel žalobkyně byl postřelen do nohy a ponechán v bolestech, zemřel až na následky postřelení před tím, než dorazil do

nemocnice. Lze tak usoudit, že krevní msta ze strany zneprátelené rodiny nadále trvá, nebyla naplněna brutální a plánovanou vraždou, žalobkyně tak měla opodstatněné obavy z pronásledování. Tvrzení žalovaného, že na straně žalobkyně je poslední úmrtí a krevní mstu by tak měla vykonat její rodina, je mylné. Z důvodu zranění ženy na druhé straně lze usoudit, že nyní je ohrožena sama žalobkyně, konflikt nemá konce a žalovaný nezjistil řádně stav věci. Žalovaný tvrdí, že podle tradice musí dojít k vyhlášení veřejně uloženého závazku, toto se však v daném případě neodehrálo, tradiční pravidla tak zde nelze aplikovat. Žalovaný též tvrdí, že ženy a děti se krevní mstě nevystavují, což je však v rozporu s výpovědí žalobkyně, že se doslechla, že zneprátelená rodina ji vyhledává i mimo Dagestán. Konečně, tato rodina se dozvěděla o pobytu dcery v Machačkale a chtěla ji zabít. Žalobkyně tvrdí, že krevní msta může být vykonána na komkoliv.

7. K problému ochrany v zemi původu žaloba odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, který uvedl, že obavy z vykonání krevní msty z důvodu příslušnosti k rodině lze za určitých podmínek považovat za pronásledování dle zákona o azylu, zejména pokud má příslušnost ke konkrétní rodině negativní dopad na přístup k ochraně ze strany státu nebo pokud stát není schopen či ochoten účinnou ochranu zajistit. Stejný závěr plyne z příručky UNHCR. Problémy s vyhledáním efektivní pomoci jsou známy, a to co se týká Čečenska, i Ruské federace. Zpráva EASO zmiňuje, že ženy mají nedostatečnou ochranu vůči vraždám ze cti, uvádí snahy Kadyrova vynucovat tradice, zasahující muže i ženy, žalobkyně by tak nemohla vyhledat efektivní pomoc v Čečensku, příbuzní nepřátelské rodiny pracují u policie a mají kontakty na vysoce postavené lidi. Nedostatky pak lze vnímat i celoplošně u orgánů ruských, kde je rozšířena korupce v soudní i policejní struktuře. Existuje i obava z diskriminačního jednání ze strany vyšetřovatelů vůči osobám z jiných socioekonomických poměrů, to platí i u občanů pocházejících z Kavkazu. Zpráva EASO s odvoláním na údaje Transparency International uvádí, že zamítnutí trestního podání prokuraturou není zřídka a příručka UNHCR uvádí, že v případech krevní msty může být ochrana odmítnuta z důvodu etnického původu. Žalobkyně jako jeden z důvodů, proč se neobrátila na státní orgány v Petrohradu, uvedla, že „Rusové nemají rádi lidi z Dagestánu“ a je proto důvodná obava, že pomoc by jí nebyla realizována. Takový závěr konečně plyne i na str. 9 rozhodnutí, ač nebyl promítnut v posouzení možnosti zabezpečení ochrany, zvláště pak korupce v bezpečnostních složkách a odmítavost vůči určitým etnikům. Existence legislativy pak ovšem nezaručuje dostatečné ochránění jedinců a efektivita není dostatečná v praxi. Žalobkyně splňuje podmínky pro udělení azylu i doplňkové ochrany, hrozí jí vážná újmy v podobě brutální vraždy z titulu krevní msty, mučení a nelidské zacházení a její vycestování je tak v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Je navrhováno zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 4. 7. 2017 vyplývá, že s žalobními námitkami nesouhlasí, odkazuje na obsah správního spisu, zejména vlastní žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany, její výpovědi, informace o zemi původu, konečně i samotné rozhodnutí ve věci. Správní orgán uvedl, že postupoval v souladu se zákonem o azylu i jednotlivými ustanoveními správního řádu, zjistil skutečný stav věci a zabýval se všemi okolnostmi, které žalobkyně v průběhu řízení sdělila, k čemuž si opatřil potřebné podklady. Své rozhodnutí a jeho odůvodnění žalovaný považuje za dostatečné, ohledně výkladu realizace krevní msty trvá na výkladu, učiněném na základě použitých

informačních zdrojů (čl. 7 – 8), z něhož je zřejmé, že žalobkyni ani jejímu nezletilému synovi krevní msta v zemi původu bezprostředně nehrozila, neboť až do jejich vycestování se ani s žádnými náznaky hrozby nesetkali. Krevní mstě ženy ani děti vystaveny v současné době nejsou, tím, kdo by měl v současné době případně vykonat krevní mstu, jsou příbuzní její, resp. rodina jejího manžela. Sama žalobkyně v jednom svém prohlášení zapochybovala, zda se vůbec v jejím případě o krevní mstu jedná. Je v kontaktu se svojí matkou a dcerou, avšak nezmínila se o tom, že by měla jakoukoliv informaci o průběhu krevní msty. Po odjezdu z Ruské federace – Dagestánu – do Petrohradu žila několik měsíců normálním způsobem života jako běžný občan, byla zaměstnaná, děti navštěvovaly školu, žádné osoby ji krevní mstou neohrožovaly a okolnostem ohledně ní přestala věnovat pozornost.

9. K žalobou zmiňované korupci státních orgánů žalovaný připomíná, že se jedná o v podstatě celosvětový problém, postihující i země s vyspělejšími demokratickými standardy, než jaké existují v Ruské federaci, avšak existují zde příslušné orgány, na něž se žalobkyně v této souvislosti může obrátit o pomoc (viz čl. 9 rozhodnutí). Vykonání krevní msty je v ruském právním řádu kvalifikováno jako vražda a z použitých informačních zdrojů je zřejmé, že příslušné orgány Ruské federace proti těmto zločinům vystupují. Různými formami násilné trestné činnosti jsou však ohroženi i obyčejní občané ve vyspělých evropských zemích a je často velmi obtížné těmto závažným trestným činům zabránit nebo předcházet.
10. Žalovaný nepovažuje žalobce za příslušníky určité sociální skupiny – členy rodiny ohrožené krevní mstou, neboť daná skupina je dle Příručky charakterizována tak, že se skládá z osob podobného společenského postavení či původu, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů apod. Příslušnost k ní se stává důvodem k pronásledování zpravidla tehdy, když její politická názorová orientace, minulost, nebo hospodářská činnost jejích členů či samotná existence jsou považovány za překážku politice vlády, jestliže taková skupina není loajální vůči státu či jeho exekutivě. Nadto v zemi původu žalobců existuje možnost domoci se ochrany ze strany orgánů činných v trestním řízení, o čemž svědčí například případ popsáný v odůvodnění rozhodnutí. Žalovaný je toho názoru, že žalobci nebyli v průběhu správního řízení zkráceni na svých právech, podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany nesplňují a je proto navrhováno zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Soud přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení, vedeného s žalobkyní, a v napadeném rozhodnutí neshledal. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., a to se souhlasem obou účastníků řízení.
12. **Zákon o azylu** upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických

názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
 - b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
 - c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
 - d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11, nebo
 - e) svobodný sourozenec osoby požívající doplňkové ochrany, který je mladší 18 let.
13. Ze správního spisu plyne, že žalobkyně podala **žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 6. 3. 2013**, uvedla, že je státním občanem Ruské federace, národnost kumy, je vdova, současně s ní žádají o ochranu i její tři děti, synové S. (1998), A. (2010) a dcera Z. (1996). Její rodiče a tři sourozenci žijí v Rusku. Žalobkyně uvedla, že do r. 2012 (září) žila v Rusku, v Kafyru, poté do února 2013 v Petěrburgu. Je islámského vyznání, nikdy nebyla politicky organizována, má SŠ vzdělání technického směru. Pracovala jako starší inspektor Služby sociálního zabezpečení. Jako důvod opuštění vlasti uvedla krevní mstu, obává se o život dětí. Její dcera byla zneuctěna, manžel ji pomstil, zabil otce muže, který ji zneuctil a zranil jeho matku. Na odplatu soused tohoto člověka zabil jejího manžela. Je to jediný důvod, pro který odjela, protože následky tohoto činu byly hrozné a z vesnice je vyhnala rodina manžela, spolu s islámským duchovním

vesnice, který vyjadřoval názor celé vesnice. Odjela spolu s dětmi na cestovní doklady Ruska s schengenskými vízy. Pomohla jim organizace Memorial, která vybrala ČR, neboť v jiných státech je četná diaspora Dagestánců. Nechtěli, aby se vědělo, kde rodina je. Do ČR rodina vstoupila letecky dne 27. 2. 2013. Děti by chtěly studovat, doma vzdělání dosáhnout nemohou. Žalobkyně uvedla, že se obává o své děti, jsou v přímém ohrožení, dokud nebude dokonána krevní msta, událost nebude mít konce. Všichni jsou zdraví, ale z popsané situace psychicky vyčerpaní.

14. **Dne 18. 3. 2013 byl s žalobkyní, současně i s jako zástupkyní svých nezletilých dětí, proveden pohovor,** žalobkyně uvedla, že z Dagestánu odjeli do Petrohradu, kde žili 5 měsíců, poté odletěli do Prahy, všichni měli pas a vízum. Pomohla jim organizace Memorial, která i hradila cestu. Uvedla, že má technicko-obchodní školu, pracovala jako kontrolor, pokladní, vdala se a porodila tři děti, poté pracovala jako vedoucí pracovník rozdělování důchodů na sociálním odboru. Žili ve vesnici N. K. pokojně, až do rodinné tragédie, která se udála v červenci 2012. Doma se ztrácely malé částky peněz, dcera byla doma a manžel řekl, že nikdo jiný to nemohl být. Zbil ji a žádal přiznání, dcera uvedla, že peníze dávala jednomu chlapci, když se peníze ztrácely, bylo jí 13 let. Manžel zjistil, o koho šlo, byl starší o 3 – 4 roky, dcera se do něho zamilovala. On udělal klip s jejím obličejem a strašil ji, že vše ukáže ostatním lidem, jeho rodina se jim vysmívala, matka nadávala manželovi žalobkyně. Řekli, že jejich dcera je prostitutka, i když se nic nestalo. Klip byl videomontáž. Manžel chtěl zabít i dceru, poslali ji do druhého města k sestřenici, chlapci dali týden na vrácení peněz. Jeho otec sdělil, že nic nevrátí a pokud si přijdou pro peníze, zabijí je. Žalobkyně uvedla, že chtěli spor urovnat, poslali příbuzné, aby druhé rodině domluvili, aby se omluvili, ale oni s tím nesouhlasili. Manžel šel pro peníze, nadávali mu a vyhnali ho, přišel domů, vzal zbraň, zabil otce toho chlapce a zranil matku, chlapec prý utekl. Manžel žalobkyně přišel domů, řekl, že se půjde udat na policii, za ním přijelo auto s nějakými lidmi, vystoupil soused chlapce, sebrali manželovi zbraň a manžel odjel za nimi. Po půlhodině zavolali, řekli, že manžel je zraněný, ten soused ho střelil do nohy a nechali ho tam. Cizí člověk ho odvezl do nemocnice, vyšetřovatel padělal spisy, příbuzní chlapce pracují v NKVD. Padělali záznamy, přikreslili manželovi zbraň, ač již žádnou neměl (záznamy na benzinové pumpě), chlapec řekl, že zabije žalobkyni i její děti. Případ byl uzavřen, ač žalobkyni s dětmi vůbec nevyslechli, jen dceru, která tam však byla sama, bez zákonného zástupce. Žalobkyni ukázali, co dcera napsala, ona řekla, že toto nenapsala, a když se to dcera dozvěděla, tak si podřezala žíly, naštěstí ji lékaři zachránili. Dále žalobkyně uvedla, že zbraň, kterou měli doma, dala bratrovi, ale ten ji dal zpět manželovi, po vraždě manžela se příbuzní začali bát a utíkali z domu, bratr dělal, že nic neví. Je tradice držet 7 dní smutek, v průběhu těch dní ji vyháněli každý den z domu, otec ji chtěl odvézt. Řekli, že i ona je prostitutka, příbuzní chlapce pozvali mulu, on je něco jako zákon. Ten žalobkyni též odsoudil, vyhnal ji, otcí řekli, že je jim jedno, co se s ní stane, jen aby byl klid. Řekli vyšetřovateli, že nemají další nároky, jedna vražda se již stala. Žalobkyně s dětmi odešla, ani si nic nevzali, pomohla jim organizace z Machačkaly, kde byla dcera, poslali je do Petrohradu, žili tam u známých, v pokoji jich bylo 8 osob. Nemohli si najít práci, organizace jim pak pomohla najmout si pokoj a žalobkyně sehnala práci, pracovala asi 3 měsíce, když se zjistilo, že je hledají po celém Rusku. Vyřídili jim proto víza a poslali je sem. Jedná se o krevní mstu, syn je povinen ji vykonat, pro děti tam neexistuje budoucnost. Dále žalobkyně k dotazům žalovaného sdělila, že manžel žádal omluvu, ale rodina chlapce se jim jen vysmívala, příbuzní od nich dali ruce pryč, sestřenice přijela pro dceru poté, co ji

otec zbil a odvezla ji do Machačkaly, ale vedle bydlí příbuzní té rodiny a hned to tak zjistili. Vražda otce chlapce se vyšetřovala, ale když zemřel manžel, vyšetřování skončilo. Případ smrti manžela se nevyšetřoval a jeho bratři sdělili, že nemají žádné nároky, vyšetřovatel nemůže nic dělat. Kdyby manžela dovezli do nemocnice hned, tak nemusel zemřít, měl prostřelené obě nohy, případ byl otevřen, ale jenom jeden den, pak bylo „naznačeno“ vyšetřovateli, aby to uzavřel, protože nebyli svědci. Kdo má peníze, může všechno. Dcera vypovídala na policii, ale byla tam sama, mohli vše opravit, pokusila se o sebevraždu po smrti otce. Žalobkyně ji od července až do září neviděla. Dále žalobkyně popsala okolnosti smutku, kdy po ní žádali, aby odešla, příbuzní manžela chtěli, aby se smutek konal u nich. Manžela jí ani neukázali, syny hlídali příbuzní. Snacha je pro příbuzné cizí, ale starší bratr manžela nepodal ani ruku synovi a bylo tedy jasné, že je odvrhli. Žalobkyně popsal, že manžel měl dceru rád a cítil se zrazen, chtěli ji vyšetřit, aby pochopil, že chlapec lže, ale on si nedal říct a nebyl schopen ostatní poslouchat. Příbuzní manžela 7. nebo 8. den smutku pozvali mulu, na hřbitově se shromáždilo asi 10 lidí, včetně otce žalobkyně a mula řekl, aby odjeli. Manžel zemřel cestou do nemocnice, tam již jen konstatovali smrt. Do konce srpna byla žalobkyně se syny v domě svých rodičů ve vesnici, pak odjeli do Machačkaly, kde vyzvedli dceru a odtud do Petěrburgu. U rodičů byla dlouho, protože podle tradice musí vdova 40 dnů po smrti manžela péct pečivo „lepjošky“ a rozdávat je druhým. U rodičů ale nemohli zůstat, nemohla ani chodit do práce a syn do školy, tak odjeli. Představitelka organizace byla zrovna v Machačkale, sestřenice s ní domluvila schůzku, pomohli jim. Dcera je zahanbená, nikdo by si ji nevzal, museli odjet. U rodičů ani nevycházela, ale pečivo se musí upéct, rozdával ho synovec. K dotazu žalovaného, kdy se žalobkyně dozvěděla o tom, že je rodina zabitého hledá, uvedla, že jí to sdělili lidé, s nimiž žili v pokoji, ten chlapec to asi dal na internet. Sestra žalobkyně žije v Petěrburgu, ale ani ji nemohla navštívit, aby též nebyla ohrožená. Toto oznámila organizaci Memorial, díky nim chodili i k psychologovi. Na žádné orgány se žalobkyně neobracela, nemělo to dle jejích slov smysl, prokuratura celý případ obrátila naruby, i kdyby rodina manžela stála na její straně, je tam vše koupeno, sama s tím bojovat nemohla, má staré rodiče, děti jsou malé, mají tu klid. Myslí si, že by je v Rusku všude našli, chtěli do země, kde nejsou Dagestánci. Znepřátelená rodina se jmenuje A.. Dceru odvezla ke gynekologovi nějaká žena, napsal, že nedošlo k žádnému kontaktu, toto dala žalobkyně manželovi, ale ten to roztrhal a řekl, že se dá všechno koupit. V kontaktu s nikým v Rusku není. K cestovním pasům žalobkyně sdělila, že chtěli jet na nákup do Baku, takže pas měla, ale dětem je vystavili až po smrti otce. Žalobkyně nechtěla, aby byly děti vystaveny stresu výslechem.

15. Ve správním spise se dále nacházejí české překlady materiálu ředitelky ADC Memorial O. A. řediteli MV ČR a dále Svědectví ve věci žalobkyně a její rodiny, sepsané předsedkyní Výboru „Občanská pomoc“ S. G., pojednávající o tom, co se rodině přihodilo, podporující prakticky výpověď žalobkyně. Je zde přítomen Protokol o seznámení s podklady žalovaného ze dne 12. 11. 2013, kdy žalobkyně uvedla, že ona neměla problémy se státními orgány, ale s rodinou, 29. 11. 2013 bylo vydáno rozhodnutí žalovaného ve věci žalobkyně a jejích dětí, mezinárodní ochrana nebyla udělena.
16. O žalobě rozhodoval krajský soud pod sp. zn. 32 Az 24/2013 dne 7. 8. 2014, kdy konstatoval i zdravotní zprávy o stavu dcery žalobkyně, po provedeném jednání pak bylo řízení ukončeno rozsudkem, který žalobu jako nedůvodnou zamítl. Jak uvedeno v bodě 1, Nejvyšší správní soud dne 9. 12. 2015 zrušil jak rozsudek krajského soudu, tak rozhodnutí žalovaného a správnímu orgánu uložil, aby v novém řízení shromáždil a

doplnil další podklady, na základě nichž bude možné dostatečně zhodnotit možnost pomoci státních orgánů domovské země v daném případě, možnost bezproblémového návratu občanů bez dokladů, konkrétně pak občanů z republik Severního Kavkazu. Za dosud chybějící pak NSS označil i podklady, z nichž by bylo možné zjistit řádné postavení a ochotu policejních orgánů v Dagestánu v případech stíhání vykonavatelů krevní msty, následky, s nimiž se musejí potýkat osoby obdobného příběhu ve smyslu humanitárního azylu a doplňkové ochrany.

17. **Dne 6. 5. 2016 provedl správní orgán další pohovor s žalobkyní,** která uvedla, že po smrti manžela byla ještě 7 dní doma, ale potom je vyhnali, báli se, kdyby někdo přišel, sousední dům patří bratrovi manžela, zahrada je společná. Poté pobývala ještě 40 dní v domě rodičů, synové krom nejmladšího nebyli, dcera také ne. Nejstarší syn přijel na pohřeb a pak se syny pobývala u rodičů. Žalovaný se pak dotazoval, proč se cítí žalobkyně s dětmi ohrožena, když manžel byl následně zabit a uvedla, že na Kavkaze to tak chodí, synové vyrostou a oni by se mohli mstít, na druhé straně jsou také tři synové, je to tak odjakživa. Krevní mstu může protistrana vykonat na komkoliv. Nemůže mluvit za tu druhou rodinu, ale myslí si, že její synové by nic takového neudělali, proto odjela, aby to dál nepokračovalo. Většinou to dopadne tak, že buď jedni zapomenou, nebo odjedou, ale nemusí to skončit nikdy. U rodičů se schovávali, nikam nechodili, ale prvních 40 dní se většinou nic nestane, vzpomíná se na mrtvého. Už neví, co bylo příčinou smrti manžela, chce na to zapomenout. Kdyby v době smutku někdo rodině něco udělal, starší by mu to vyčetli. Starší v čele s mulou za ně chodili orodovat, žádali o shovívavost tu druhou rodinu, možná proto se nic nestalo. O tom, že je chce ten chlapec zabít, se dozvídali od synovců, i bratr to věděl. Když se mula a starší vraceli od té rodiny, chodili k nim. Mula je bratrancem manžela, působí v Machačkale ve velké mešitě, přicházel i vesnický mula, po smrti čtou z Koránu. K dotazu žalovaného, že uvedla minule, že se s mulou setkala až na hřbitově žalobkyně uvedla, že toto není možné, ona na hřbitově vůbec nebyla, tam ženy nechodí, mohla by až ten 52. den, ale to již byla pryč. Když se vrátili všichni ze hřbitova, byli u ní na dvoře, bratraci, otec, jejich ženy, mula a všichni řekli, že bude nejlepší, když odejdou, i když podle zvyklostí se o ni měla rodina starat ještě rok, řekli, že se bojí o své životy. Otec řekl, že se o ni postará, ani si nezabalili věci a odjeli. Dodnes prý v domě vše zůstalo tak, jak to tam zanechali, k prodeji by asi potřebovali souhlas žalobkyně. Ale z těch, co je znají, by ho stejně nikdo nekoupil. Bála se té druhé zneprátené rodiny, jejich dědeček byl vyhlášený bandita, má vztahy všude, bála se o život. Ve vyšetřovacím spisu byla řada nesrovnalostí, ale vyšetřovatel jí sdělil, že už je vše zapláceno. Vyšetřovateli i okrskáři říkala, že se bojí, ale oba jí řekli, aby odjela. Písemně nic nepodávala, nemělo by to cenu, to jí řekl i okrskář. Jeho nadřízení byli v Bujnaksku. Tam si nemohla stěžovat, ta druhá rodina měla všude svoje lidi. Dokumenty k pasům synů vyřizovali ještě za života muže, chtěli jet do Baku, když odjeli, pasy tam zůstaly a musela zaplatit za to, že je vydali bratrovi. To, že je budou potřebovat, řekli v Memorialu, s nimi byla ve styku její sestra, celá záležitost byla na internetu i v novinách, oni jim tu pomoc nabídli. Ze začátku je přesunuli do Petrohradu, tam se 3 měsíce nic nedělo, již si myslěla, že nikam nepojedou, ale po Novém roce volali, ať se sbalí, že jedou. Žalobkyně dále uvedla, že již nad tím mávla rukou, pracovala, děti chodily do školy, ale doneslo se k ní, že ta rodina již ví, kde jsou, měla strach. Petrohrad je velké město, ale je tam hodně lidí od nich, potkáte je, ptají se, chtěla klid a nestrachovat se stále, co bude. Co dostanou děti zde, to by jim nikdy dát nemohla. V Petrohradu žádné problémy neměli, ale nemohla vědět, co se těm druhým honí v hlavě, přitom jí

nezištně nabízeli pomoc, neměla důvod to odmítat. Někteří u nich doma prodávají domy, aby mohli odjet, ona mohla odjet zadarmo, to nemohla jako matka odmítnout. Věděla, že u orgánů by stejně ničeho nedosáhla. Sibiř je ještě dál než Petrohrad, ale postup policie je vždy stejný, vyžádali by si spis, ale jsou tam všichni úplatní, neměla sílu s tím bojovat. Kdyby měla milion, chtěla by, aby toho kluka zavřeli. V Rusku jsou navíc Rusové, kteří je nemilují, Dagestánce obzvlášť, její sestra byla vyhodnocena jako nejlepší pracovnice předškolních zařízení, ale do Moskvy poslali někoho jiného, protože jí nadřízená řekla, že tam nemůže jet se svým příjmením. Variantu takové pomoci jí nenabídly ani nevládní organizace. K dotazu žalovaného, že při seznámení s podklady uvedla, že neměla problém se státními organizacemi, ale s rodinou, žalobkyně sdělila, že vůbec neví, že by se s něčím seznamovala a něco takového řekla. Ona nikdy s rodinou svou ani manželovou problémy neměla, ale po jeho smrti se od ní všichni odvrátili, manželova rodina se od ní distancovala, vše hodili na její hlavu. Nebavily se ani děti s dětmi. Krevní msta se většinou týká bratrů, ale ti zavrhli vlastního bratra. Jim ale ani nikdo nevyhrožoval, vyhrožováno bylo jí a dětem. Je možné, že ta rodina si to vysvětlila jako problém syna s dcerou žalobkyně a švagry berou, jako že s tím nemají nic společného. Neví, jak se k tomu jednou postaví její synové. Žalobkyně je v telefonickém a internetovém styku s matkou a sourozenci. Nemá se kam vrátit a zkažila by dětem život. Neví, kdo za ni platí domovní daň, neví, zda ten dům je ještě její, nemá žádné doklady. Malý syn, tomu zatím asi nic nehrozí, ale neví se, co bude, až vyroste. Žalobkyně uvedla, že kdyby se nestala ta tragédie, nikdy by neodjela. Její dcera žije nyní v Albánii, získala tam občanství, dostala azyl asi po 3 měsících. Odjela s nějakými lidmi, kteří jí řekli, že tam je lehké azyl získat. Píše si s ní přes internet, pracuje, ale ona s ní jet nechtěla, syn tu chodí do školy, zvykli si tu. Uklidnila se zde, až půjde mladší syn do školy, ona chce pracovat, starší syn se učí v oboru číšník – kuchař, mluví několika jazyky, má tady dobrou budoucnost. Dne 3. 3. 2017 byla žalobkyně seznámena s podklady správního orgánu, převážně Informacemi MZV ČR z r. 2016 a dalšími podklady OAMP, norského Centra informací o zemích původu, polského Úřadu pro záležitosti cizinců, Výroční zprávou HRW a Freedom House, uvedla, že se s nimi nechce seznamovat, nežádá ani žádné jejich doplnění. Poté žalovaný vydal dne 31. 3. 2017 žalobou napadené rozhodnutí.

18. Po přezkoumání věci, podrobném seznámení se s příběhem rodiny žalobkyně, hodnocením jejích problémů ve vlasti správním orgánem, předchozím rozhodnutím soudu i Nejvyššího správního soudu, dospěl krajský soud k závěru, že skutečnosti, které provází příběh rodiny žalobkyně, jsou svým způsobem mimořádné, jistě lidsky velmi obtížné, nicméně soud je jako zcela azylově relevantní hodnotit nemůže. V novém řízení se v současné době jedná již pouze o situaci žalobkyně a jejího v současné době osmiletého syna, neboť v případě staršího syna již bylo vydáno samostatné rozhodnutí a dcera žalobkyně dle jejích vlastních slov již pobývá v Albánii. I z tohoto pohledu se konečně jedná o poněkud odlišnou situaci, než v prvním řízení ve věci.
19. Soud považuje za zásadní otázku, zda v daném případě hovořit se vši vážností a tím pádem i možnými následky o problému krevní msty tak, jak ji vnímají kavkazské státy, či nikoliv. Sama žadatelka totiž prakticky neví, zda se o uvedený problém jedná či nikoliv, soud proto nemůže vyčítat správnímu orgánu, že situaci nazval prakticky spíše situací oko za oko. To je samozřejmě nejzávažnějším prvkem krevní msty, kdy zejména z problému porušené cti rodiny dochází k zabití jednoho člena zneprátené rodiny, která toto následně vrací. To se zcela zřejmě, i s podrobným popisem vzniku a příčiny

této situace v místě bydliště rodiny žalobkyně stalo. Další prvky, které bylo lze očekávat, však již následně nenastaly, neboť rodina zemřelého manžela se do věci nehodlala zapojit vůbec a prakticky ani neposkytla žalobkyni a jejím dětem potřebné zázemí. Je vcelku pochopitelné, že situaci vyřešil odjezd žalobkyně a jejích dětí z vesnice. Její příbuzní se však zcela jistě mohou postarat o její dům, neboť případně i nezaplacená domovní daň není dle názoru soudu způsobila připravit žalobkyni o její vlastnictví, tyto záležitosti je jistě třeba úředně dokončit, což s jí udělenou plnou mocí mohou zabezpečit její příbuzní. Žalobkyně by tak v případě návratu do země původu neměla být posléze zcela bez prostředků. Vzhledem k tomu, že se jedná o ženu – vdovu, s nezletilým synkem, je soud přesvědčen, že jí žádná odplata, která by mohla ohrozit život její a syna, či jejich zdraví, nehrozí. Soud je dále přesvědčen, že pocit životní jistoty by měla získat přesídlením v rámci země původu, neboť za dané situace by nebylo vhodné a dost dobře možné žít každodenním spokojeným způsobem života v původním bydlišti žádné osobě v jakékoliv zemi. Konečně, to žalobkyně i učinila, žila v Petrohradu, kde nastoupila do práce, děti chodily do školy a žalobkyně byla rozhodnuta zde zůstat, pokud by jí organizace Memorial posléze nepomohla. Sdělení, že o ní věděli, je zcela vágní a nic dalšího nemůže znamenat, neboť z něho bez dalšího nelze usuzovat ani příští výhrůžky či další nebezpečí.

20. Je potřebné vidět, že sama žalobkyně v průběhu let, kdy trvalo správní řízení ve věci, vypovídala poněkud odlišně o některých momentech událostí. Zatímco v prvním řízení uvedla, že byl pozván mula, který ji odsoudil a vyhnal (bod 14), v následném řízení v r. 2016 již o úloze muly vypověděla podstatně šířeji s tím, že za ni orodoval, po návštěvách zneprátelené rodiny chodil k ní, jednalo se o bratrance manžela, všichni včetně něho jí pak radili, ať raději odjede. Soud považuje popsanou situaci za problematickou, nikoliv však azylově relevantní, neboť je potřebné zásadním způsobem zdůraznit, že azylově relevantní jsou taxativně citované důvody v jednotlivých ustanoveních §§ 12 – 14b) zákona o azylu a nelze jim podřazovat důvody jiné. Pomoc, kterou žalobkyni poskytla organizace Memorial byla velmi v daném časovém období vhodná, soud ji však nehodnotí jako naprosto nezbytnou. Pomohla žalobkyni a jejím dětem v klidném prostředí překonat stresové období, které vzniklo úmrtím otce a manžela jak v jedné, tak i druhé rodině, z čehož zcela samozřejmě vznikly následky zjitřených pocitů a situace. V daném případě je však soud přesvědčen, že se nejednalo o situaci, kterou upravuje § 12 zákona o azylu, kdy pod písm. a) může žádat úspěšně o azyl osoba, která je pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod, ale ani o situaci, upravenou písmenem b), kdy azyl náleží po právu žadateli, který má důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, či příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání určitých politických názorů. Soud je pak přesvědčen, že podobný názor měl i Nejvyšší správní soud, který žádal, aby správní orgán vyprecizoval zejména otázku možného poskytnutí účelné pomoci rodině žalobkyně.
21. Krajský soud je přesvědčen, že tento úkol správní orgán naplnil, když shromáždil další objektivní podklady z různých zdrojů, zabývající se problémem krevní msty na Kavkaze z průběhu r. 2016 a 2017 a rovněž trestním pojetím tohoto problému v aktuálním soudnictví země původu. Informace, které zjistil a které pak porovnával s informacemi příběhu žalobkyně a její rodiny, jsou popsány a hodnoceny na str. 7 – 11 rozhodnutí ze dne 31. 3. 2017. Správní orgán, a ani soud nezakrývají, že problém této prastaré tradice cti a pomsty v případě jejího porušení přetrvává v určitých formách i v dnešní době, nicméně je na ústupu, neboť státní orgány vyvíjejí značnou snahu řešit tyto problémy pomocí

státního soudnictví, ve spojení s duchovními v dané oblasti, správní orgán popisuje úlohu státem tvořených komisí i dalších orgánů. Z rozboru situace žalobkyně je pak zřejmé, že o klasickou krevní mstu v případě zřejmě nešlo, nicméně došlo k zabití člena rodiny na obou stranách a nic nenesvědčuje tomu, že by měla situace pokračovat. Žalobkyni ani malému synovi zcela zřejmě nebezpečí života nehrozí a není tedy nutné pátrat po případné možné pomoci více, než správní orgán učinil a vyložil. Věc byla dle sdělení žalobkyně šetřena, a to policejním vyšetřovatelem, žalobkyně prakticky neví, jak šetření skutečně dopadlo. Nelze tedy jednoznačně uzavřít, že se stalo předmětem jakékoliv korupce. Žalovaný se pak dostatečně zabýval i následným pobytem žalobkyně a její rodiny v Petrohradu i možností běžného přesídlení v rámci země původu. Krajský soud v neposlední řadě poukazuje i na sdělení žalobkyně, že prostředí a hmotné podmínky, jaké panují v ČR, by jim v zemi původu dát nemohla. Ani to však nemůže být azylově relevantním důvodem.

22. K ustanovení § 13 a § 14b) zákona o azylu soud plně odkazuje na jejich znění v bodě 12, konstatuje, že dcera žalobkyně získala občanství v Albánii a starší syn je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, o jeho žalobě soud rozhodl v též den jako o žalobě žalobkyně, a to zamítnutím žaloby, pod sp. zn. 29 Az 34/2017. V rodině žalobkyně tak není v České republice přítomna žádná osoba v postavení tam upraveném coby „azylant“ a žalobkyně a její nezletilý syn podmínky těchto ustanovení nesplňují.
23. Zákon o azylu upravuje v § 14 formu azylu humanitárního charakteru, o níž správní orgán rozhoduje formou správního uvážení o existenci či neexistenci skutečností a okolností věci, hodných zvláštního zřetele. Těmito okolnostmi jsou dle judikatury zejména vysoký věk žadatele o udělení mezinárodní ochrany, nedobrá zdravotní stav, mohou jimi být samozřejmě i jiné okolnosti, které mají tento charakter. V případě žalobkyně a jejího nezletilého syna správní orgán dospěl k závěru, že takové okolnosti neshledává a soud nenašel v případě žadatelů takové závažné okolnosti, pro které by žalovanému jeho závěr vytkl jako závažné pochybení. Jejich příběh je sice mimořádný a citlivý, nicméně, jak i soud výše uvedl, situace je dobře řešitelná návratem do vlasti a pobytem mimo kavkazský region. Soud tak neměl důvod vrátit žalovanému věc z důvodu neudělení tzv. humanitárního azylu.
24. Žaloba namítá, že v případě rodiny nelze vyloučit hrozbu nebezpečí ohrožení života a zdraví, mučení či nelidského nebo ponižujícího zacházení, a to z titulu krevní msty, její vycestování je tak v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Krajský soud je přesvědčen, že výše uvedenými skutečnostmi dospěl k logickému závěru o tom, že žalobkyně a její nezletilý syn namítanou vážnou újmu ohrožení nejsou a podmínky ustanovení § 14a zákona o azylu nesplňují, a to v žádném písmeni odst. 2 tohoto ustanovení. Soud neprováděl žalobou předestřené odkazy na webové stránky, neboť dospěl k závěru, že pro zhodnocení zásad, historie i současné situace v problematice krevní msty na Kavkaze měl žalovaný podklady dostatečné, i jím obstarané podklady tento problém podávají v celé šíři (viz zejména Informace OAMP Ruská federace – Krevní msta na severním Kavkaze, Informace norského Centra informací o zemích původu (LANDINFO) – Čečensko: Využívání krevní msty), nicméně soud je přesvědčen, že dostatečně osvětlil, proč na případ žalobkyně tímto prizmatem pohlížet nelze. Konečně, soud souhlasí i s odůvodněním neudělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu tak, jak plyne ze str. 12 – 13 žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu. Ten připomněl, že pouhá možnost špatného zacházení sama o sobě nemá za

následek porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a zde soud doplňuje, že z průběhu života rodiny v Petrohradu nic podobného vysledovat nelze, připomněl i to, že Ruská federace ve svém zákonodárství trestá případné následky násilí krevní msty jako trestné činy, žalovaný pak neshledal ani podmínky mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu či rozpor případného vycestování rodiny s mezinárodními závazky ČR.

25. Po podrobném přezkoumání věci tedy dospěl soud k závěru o nenaplnění podmínek mezinárodní ochrany v daném případě žadatelky a jejího nezletilého syna, žalobu proto v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl. Neshledal žádné porušení zásad a ustanovení správního řádu, ani zákona o azylu v platném znění, neshledal žádnou vadu řízení.

V. Náklady řízení

26. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, ve věci úspěšný žalovaný náklady řízení neúčtoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 19. listopadu 2018

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně